

AIGIS – 25 ÅR.

af Susanne Bramming

Auguror, en vinctes: votivaque carmina reddam,

Et magno nobis ore sonandus eris.¹

Zeus, Kroniden, har selvfølgelig sin aigis

καὶ τότε ἄρα Κρονίδης ἔλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν
μαρμαρέην,²

til tider er aigis i hænderne på gudinden med de funklende øjne, Athene

μετὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη
αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίτιμον ἀγήρων ἀθανάτην τε,³

og for at det ikke skal være løgn, befinder aigis sig af og til hos Foibos Apollon

ὄφρα μὲν αἰγίδα χερσὶν ἔχ' ἀτρέμα Φοῖβος Ἀπόλλων,⁴

Vi har også vores – dog på ingen måde skrækindjagende, men derimod skæppe-skønne – Aigis,

καριπρεπὴς μὲν ἐν γυναιξὶ γίνεται
πάσῃσι, θείῃ δ' ἀμφιδέδρομεν χάρις.⁵

Vores Aigis favner og fastholder både det græske og det latinske og fylder nu 25 år, og det gør hun jo, og det er i år. Derfor kan hun sige

meus est natalis⁶

Og måske kan hun på et tidspunkt også sige

-
1. Ovid, *Ars amatoria* 1.205-206 – 'Ja, jeg varsler dig Sejr. En Festsang vil jeg dig vie, /højt skal mit tonende Kvad løfte mod Himlen dit navn.' (Rosenberg 1917/1963)
 2. Homer, *Iliaden* 17.593-594 – 'Just da løftede Zeus sin blændende hvide aigide, /smykket med kvaster' (Due 1999)
 3. Homer, *Iliaden* 2.446-447 – 'og hos dem var Pallas Athene /med den udødeligt skønne og evigt unge aigide' (Due 1999)
 4. Homer, *Iliaden* 15.318 – 'Lige så længe aigiden var rolig i hånden på Foibos (Due 1999)
 5. Semonides, frag. 7.88-89 – 'Udmærket er hun fremfor alle i sit køn, /en gud har skøn fortryllelse om hende lagt.' (H.F. Johansen 1987)
 6. Vergil, *Ecl.* 3.76 – 'det er min fødselsdag;' (Karen Glente 2013)

exegi monumentum aere perennius⁷

hun har i hvert fald ikke sin lige. Ære har hun opnået og fortjent, faktisk kunne – og måske burde – man fejre Aigis hvert år

Annus assuetum dominae natalis honorem

exigit⁸

Femogtyve år, og så kunne man jo spørge

natales grate numeras?⁹

Men naturligvis kan man med fornøjelse tælle, der er absolut ingen grund til at sørge, og aldrig skal Aigis spørge

Ecce supervacuus (quid enim fuit utile gigni?)

ad sua natalis tempora noster adest.¹⁰

På ingen måde er Aigis sat i verden forgæves og vil forhåbentlig kunne fejre utallige fødselsdage, så man også om Aigis kunne spørge

Tam multos quis enim fuisse credat

natalis Priamiue Nestorisue?¹¹

Det er bestemt ikke umuligt, nej, faktisk meget muligt, at Aigis vil fejre utallige fødselsdage, og aldrig skal det fra Aigis lyde

Cui dono lepidum nouum labellum

arida modo pumice expositum?¹²

Men år efter år vil den herlige begivenhed markeres overalt og af alle

ubi usque ad hoc tempus ... festos dies anniversarios agunt celeberrimo

virorum mulierumque conventu.¹³

7. Horats, Ode 3.30.1 – 'Jeg har efterladt et monument mere bestandigt end bronze' (egen oversættelse)

8. Ovid, Tristia 5.5.1-2 – 'Og fruens årlige fødselsdag kræver sin sædvanlige æresbevisning' (egen oversættelse)

9. Horats, Epist. 2.2.210 – 'Tæller du glad dine mange år?' (Madsen 1996)

10. Ovid, Tristia 3.13.1-2 – 'Se, forgæves (for til hvilken nytte var det at blive født?) indfinder min fødselsdagsgud sig til sædvanlig tid' (egen oversættelse)

11. Martial, Epig. 8.64.13-14 – 'For hvem skulle tro, at der har været så mange fødselsdage for Priamos eller Nestor?' (egen oversættelse)

12. Catul, Carm. I.1-2 – 'Hvem skal jeg dedikere bogen her til/lille, ynkelig og slebet med tør pimpsten?' (Voetmann 2023)

13. Cicero, In Verrem 2.4.107 – 'hvor ... lige til den dag i dag hvert år afholder festdage under vældig til strømning af mænd og kvinder.' (Helles 2003)

Modtagerne er mange, og mange bidrager med glæde med både stort og småt,
for alle ved jo, at

nihil sine labore¹⁴

Det forgangne fylder naturligt meget i Aigis, men trækker tråde til det nuværende og
derved til det kommende, og man kunne om Aigis sige som om muserne

εἰρεῦσαι τά τ' εἶοντα τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' εἶοντα,
φωνῇ ὁμηρεῦσαι.¹⁵

Man går altid fra Aigis med opløftet sind, fuld af vid

atque illinc abii tuo lepore
incensus, ... , facetiisque¹⁶

Derfor er det så sandelig på sin plads, at vi fester

debemus mehercule natales tuos perinde ac nostros celebrare¹⁷

og meget gerne med mange gæster, trist skal det ikke være, ingen skal kunne sige

invisus natalis adest, qui rure molesto
(...) tristis agendus erit¹⁸

men derimod skal vi se hele byen feste

πάσαν δὲ πόλιν θαλαίαι τε χοροί τε ἀγλαΐαι τ' εἶχον¹⁹

og gader og stræder er med, og det flyder med herlige sager

πάνται δ' ἦς κατ' ὄδοις
κράτῃρες φίαλαί τ' ὀ[. . .] νεδε[. . .] . . . εἰς[. . .] . [. . .]
μύρρα καὶ κασία λίβανός τ' ὀνυμείχυντο.²⁰

Ja, alle skal med, og festen vil nu gå i gang

14. Horats, Sat. 1.9.59 (en forkortet form) – 'uden Arbejde opnaar vi Mennesker intet.' (Axel Juel 1945)

15. Hesiod, Theogonien 38-39 – 'synger om alt hvad som er, om det kommende og det forgangne/stemmende smukt overens' (Lene Andersen 1999)

16. Catul, Carm. L. 7-8 – 'Jeg gik hjem, så begejstret af din humor, / ... og dit skønne væsen (Voetmann 2023)

17. Plinius, Epist. 6.30.1 – 'Vi bør virkelig fejre din fødselsdag lige så meget som min' (Nord 2020)

18. Sulpicia, 3.14.1-2 – 'Åndsvage fødselsdag, nu skal vi rejse til bøhlandet langt væk / ... og der holdes en glædesløs fest' (Voetmann 2016)

19. Hesiod, Skjoldet 284-85 – 'i staden var alt behersket af festrus, / kordans og lystige gilder. (Lene Andersen 1999)

20. Sappho, frag. 44.28-30 – 'og overalt langs vejene var der ... / kar og drikkebægre ... / myrrha og kanel og røgelse blandede sig.' (Sevelsted 2022)

(...) et Idaeae festa parentis erunt.²¹

og borde og kar skal fyldes

χρυσίαισιν ἐν κυλίκεσσιν ἄβρως

ὀμμεμείχμενον θαλίαισι νέκταρ

οἰνοχόαισιν²²

Ikke hvem som helst fylder bægrene, men Jupiters egen mundskænk

(...) qui nunc quoque pocula miscet

inuitaque Iovi nectar Iunone ministrat²³

Og måske giver Hermes en hånd med

κῆ δ' ἀμβροσίας μὲν

κράτηρ ἐκέκρατ',

Ἑρμαῖς δ' ἔλων ὄλπιν θέοισ' εἰνοχόησε.²⁴

så nu kan der endelig siges

nunc est bibendum²⁵

PS Samtlige citater er skamløst hevet ud af deres rette sammenhæng, og der er set stort på både tempus og modus.

21. Ovid, Fasti 4.182 – 'Nu skal der stemmes til *din* fest o Cybéle! Med sang' (Høeg og Rubow 1945)

22. Sappho, frag. 2, 14-16 – 'i gyldne bægre tage nektar så fint/blandet med fest./Hæld den op.' (Sevelsted 2022)

23. Ovid, Met. 10.160-161 – '... Ilionprinsen som stadig fungerer som vindreng/trods Saturnias vrede og skænker Kroniden hans nektar' (Due 2005)

24. Sappho, frag. 141.1-3 – 'Dér, fuldt af Ambrosia/var et kar blandet./Og Hermes greb en kande, skænkede guderne vin.' (Sevelsted 2022)

25. Horats, Ode 1.37.1 – 'og nu skal der drikkes.' (egen oversættelse)